

*Літке Н.В.,
здобувач вищої освіти,
Воронкова В.Г.,
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри управління та адміністрування,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні
Запорізького національного університету*

ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ЗАСАДАХ ПРОЗОРОСТІ, ВІДКРИТОСТІ ТА ПАРТНЕРСТВА З МАЛИМ І СЕРЕДНІМ БІЗНЕСОМ

У проєктах регіонального розвитку, що ґрунтуються на прозорості, відкритості та співпраці з малими та середніми підприємствами, пріоритетну увагу слід приділяти створенню «відкритих інформаційних платформ» та «механізмів, орієнтованих на попит». Ключові стратегії включають: надання цільового фінансування та технічної підтримки у співпраці з місцевими малими та середніми підприємствами, забезпечення прозорості у прийнятті рішень щодо планів розвитку та створення сталої промислової екосистеми для сприяння регіональній економічній інклюзивності та динамізму.

1. Механізм співробітництва: партнерство між малими та середніми підприємствами та урядом:

Механізм діалогу, «заснований на потребах галузі»: регулярне проведення місцевих семінарів для малих та середніх підприємств, а не подання виключно на державне планування. Розуміння проблем, з якими стикаються малі та середні підприємства у питаннях фінансування, технологій та модернізації.

Цільове фінансування та технологічна підтримка МСП: Створення каналів «зеленого» фінансування або проєктів з модернізації технологій для регіональних галузей з характерними особливостями (таких як стійке сільське господарство та самобутні культурні та креативні індустрії), щоб допомогти підприємствам інтегруватися до регіонального ланцюжка розвитку.

Співпраця у галузі розвитку талантів: Взаємодія з місцевими малими та середніми підприємствами та професійними училищами для розробки програм технічного навчання, що відповідають унікальним особливостям розвитку регіону та вирішують місцеві проблеми зайнятості.

2. Прозорість та відкритість: зміцнення довіри та участі

Загальнодоступна інформаційна платформа: Створити платформу даних про проєкти розвитку в режимі реального часу, що включає докладну інформацію про державні інвестиції, процес торгів, зміни в землекористуванні

та результати оцінки впливу на навколишнє середовище, а також забезпечити прозоре управління.

Механізм участі у прийнятті рішень: на етапі планування проєкту запроваджуються громадські слухання та онлайн-консультації з громадськістю, щоб забезпечити суттєвий вплив малих та середніх підприємств та місцевих жителів на процес прийняття рішень.

3. Ключові регіональні соціально-економічні проєкти розвитку

Створення унікального виробничого ланцюжка: використання місцевих переваг розвитку кластера цифрових мікро- і малих підприємств.

Екологічна та стійка інфраструктура: розвиток вуглецево-нейтральних співтовариств та надання допомоги малим та середнім підприємствам в участі у створенні інтелектуальних систем управління енергією та економіки замкнутого циклу.

Розширення функцій обслуговування населення: створення цифрових сервісних центрів для сприяння розвитку каналів електронної комерції для місцевих виробників спеціалізованої продукції та просування «відродження сільських районів» або «оновлення міст».

Ця концепція ґрунтується щодо поглиблення регіонального співробітництва, оптимізації регіональної інноваційної системи та підвищення професійного потенціалу малих та середніх підприємств. Вона спрямована на досягнення взаємовигідного результату через прозору співпрацю між урядом та підприємствами. У сучасному діловому середовищі все більше компаній усвідомлюють важливість просування екологічних, соціальних та управлінських (ESG) практик. Зокрема, малі та середні підприємства (МСП) можуть покращити свій імідж та завоювати довіру інвесторів та споживачів, впроваджуючи ESG-стратегії.

Формування проєктів соціально-економічного розвитку територіальної громади на засадах прозорості, відкритості та партнерства з малим і середнім бізнесом включає практичні стратегії, які допоможуть МСП ефективно впроваджувати принципи ESG.

Пріоритет екологічної відповідальності є першим кроком для підприємств до впровадження принципів ESG (екологічне, соціальне та корпоративне управління). Малі та середні підприємства (МСП) можуть розпочати з простих заходів щодо енергозбереження та скорочення викидів вуглекислого газу, таких як вибір енергоефективного обладнання, впровадження безпаперового документообігу або оптимізація транспортних методів для зниження енергоспоживання та викидів вуглекислого газу. Крім того, підприємства можуть розглянути можливість співпраці з постачальниками відновлюваної енергії для поступового переходу до більш стійкої бізнес-моделі, яка не лише

сприяє захисту навколишнього середовища, а й знижує довгострокові операційні витрати.

У плані соціальної відповідальності малим та середнім підприємствам слід зосередитися на турботі про співробітників та побудову сильної корпоративної культури. Створення сприятливих умов праці та гідної заробітної плати дозволяє співробітникам почуватися цінними, що сприяє підвищенню морального духу та лояльності. Компанії також можуть заохочувати участь співробітників у громадській роботі чи волонтерській діяльності, зміцнюючи їхнє почуття соціальної відповідальності та тим самим покращуючи соціальний імідж компанії.

У сфері корпоративного управління украй важливим є створення прозорих систем управління. Малі та середні підприємства (МСП) повинні розробити чіткі бізнес-процеси та дотримуватися етичних стандартів для забезпечення легітимності усієї ділової діяльності. Крім того, проведення регулярних внутрішніх аудитів для забезпечення раціонального використання ресурсів та відповідності нормативним вимогам може ефективно знизити ризики та підвищити довгострокову стабільність компанії.

Ефективна комунікація та взаємодія із заінтересованими сторонами є ключем до успішної практики в галузі ESG. Малі та середні підприємства повинні активно публікувати звіти з ESG, ділячись своїми зусиллями та досягненнями у сфері захисту навколишнього середовища та соціальної відповідальності. Це не лише підвищує прозорість бізнес-операцій, а й зміцнює довіру з боку клієнтів, партнерів та громадськості, підвищуючи лояльність до бренду.

Зрештою, безперервна оцінка та вдосконалення допоможуть компаніям просунути на шляху до сталого розвитку у сфері ESG. Малі та середні підприємства можуть встановлювати конкретні показники ефективності для вимірювання результативності своєї діяльності в галузі ESG, регулярно переглядати та коригувати свої стратегії, а також постійно вдосконалюватися в міру зміни ринкового та політичного середовища, тим самим ефективно досягаючи своїх цілей у сфері сталого розвитку. Впровадження цих стратегій дозволить малим і середнім підприємствам зробити свій внесок у сталий розвиток планети, одночасно розширюючи свої ринки та підвищуючи конкурентоспроможність. Практики ESG більше не є виключною прерогативою великих корпорацій; малі та середні підприємства також можуть знайти своє місце у цій глобальній трансформації та впоратися з майбутніми викликами.